

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Stjørdal kommune

Arkivsak: 24/623
Møtedato/tid: 13.12.2024 kl. 09:00
Møtested: Formannskapssalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Ola Lund Renolen på telefon 994 48 040, eller e-post: Ola.renolen@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 06.12.2024

Inger Johanne Uthus (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Ola Lund Renolen
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
58/24	Bestilling av undersøkelse av Stjørdal kommunes Internkontroll
59/24	Status fremdrift forvaltningsrevisjon av grunnskolen i Stjørdal
60/24	Avklaring av formalitetene om valg av revisjonsordning
61/24	Opplæring av kontrollutvalget
62/24	Innspill til kontrollarbeidet
63/24	Godkjenning av protokoll

Bestilling av undersøkelse av Stjørdal kommunes Internkontroll

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Stjørdal kommune

Møtedato

13.12.2024

Saknr

58/24

Saksbehandler Ola Lund Renolen**Arkivkode** FE-216, TI-&58**Arkivsaknr** 21/158 - 8**Forslag til vedtak**

1. Kontrollutvalget slutter seg til revisors prosjektplan datert august 2023 med de eventuelle endringer som fremkom i møtet 13.12.24.:
x
x
2. Kontrollutvalget ber revisjonen gjennomføre undersøkelsen av Stjørdal kommunes internkontroll innenfor den ressursrammen som prosjektplanen angir.
3. Revisjon Midt-Norge må vurdere om eventuelle endringer i problemstillinger og presisering av ny tidsplan krever nytt vedtak av ny prosjektplan.

Vedlegg

Prosjektplan - undersøkelse av internkontroll

Saksopplysninger

I møtet 15.11.24 bestemte kontrollutvalget å gjenoppta bestillingen av en undersøkelse av Stjørdal kommunes internkontroll.

Revisjon Midt-Norge mottok en bestilling 10.05.22 om å undersøke kommunens internkontroll. I august 2023 leverte de et forslag til gjennomføring, men rapporten ble aldri behandlet av kontrollutvalget, og undersøkelsen ble ikke formelt bestilt. I stedet ble det avtalt at kommunedirektøren skulle orientere kontrollutvalget jevnlig om internkontrollarbeidet, noe som har blitt fulgt opp.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget ønsker nå å gjennomføre undersøkelsen, og sekretariatet ser behovet for å avslutte saken. Kommunedirektøren kan orientere om internkontrollarbeidet kontinuerlig, men kontrollutvalget må kunne konkludere når de konkrete forholdene er undersøkt og funnet i orden.

Sekretariatet anbefaler at Revisjon Midt-Norge gjenopptar undersøkelsen i tråd med prosjektplanen fra august 2023. Revisjon Midt-Norge bør vurdere om de skal sende en ny prosjektplan til kontrollutvalget for godkjenning, enten med justeringer eller med en ny tidsplan. Kontrollutvalget kan også be om endringer i den eksisterende prosjektplanen.

Forslag til gjennomføring av undersøkelse

Stjørdal kommunes Internkontroll

Stjørdal kommune

August 2023

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Formål med undersøkelsen	<p>Formålet med undersøkelsen er å evaluere Stjørdals kommunes internkontroll. Evalueringen blir satt opp som en egenvurdering.</p> <p>Det er også ønskelig å gi Stjørdal kommune en benchmark/målpunkt for sin internkontroll. Undersøkelsen kan også gi grunnlag for prioriteringer av forbedringer i egen internkontroll.</p>
Kilder til evalueringspunkt	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunelovens §25, med tilhørende veiledere fra kommunaldepartementet og KS. • Anerkjente metoder, slik som COSO-rammeverket og ISO 9001.
Metode	<ul style="list-style-type: none"> • Alle ledere i organisasjonen får tilsendt et evalueringsskjema knyttet til kommunens internkontroll. • Ledernes vurdering summeres opp, og gir kommunen en score/egenvurdering på kommunens internkontroll knyttet til sju kjennetegn ved god internkontroll i virksomheten, eksempelvis;<ul style="list-style-type: none"> - Ledelsesforankring - Tydeliggjort ansvar og myndighet - Tilpasset egenart og risiko - Integritet - Formalisering - Enhetlig - Etterlevd og systematisk fulgt opp

Tidsplan	<ul style="list-style-type: none"> • Planlegging frem til 21.12.23 • Gjennomføring januar 2024 • Rapport til KU 1.mars 2024
Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Marius Johnsborg, Marius.johnsborg@revisjonmidtnorge.no Prosjektmedarbeider: Anna Ølnes, Anna.olnes@revisjonmidtnorge.no
Uavhengighetserklæring	Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring er vedlagt prosjektplanen.
Kontaktperson Stjørdal kommune	Kommunedirektøren i Stjørdal kommune, eller den kommunedirektøren utpeker.
Timeforbruk	Ca 200 timer

2 BESTILLING

Kontrollutvalget drøftet i sak 10/22 prioriteringer i bruk av ressursen til forvaltningsrevisjon. Revisjon Midt-Norge mottok den 10.05.22 bestilling av tre ulike forvaltningsrevisjoner og en undersøkelse. Bestillingene er forankret i gjeldende plan for forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalgets vedtak i sak 10/22:

1. *Kontrollutvalget bestiller prosjektene 2, 3 og 4.*
2. *Kontrollutvalget ber revisor gjennomføre en undersøkelse knyttet til kommunens internkontroll.*
3. *Kontrollutvalget ber leder i samarbeid med sekretær utforme bestillingene til revisor, samt å ha en dialog med revisor mht. den tidsmessige innfasing av prosjektene.*
4. *Kontrollutvalget gir leder myndighet til å godkjenne revisors forslag til prosjektplaner.*
5. *Kontrollutvalget forutsetter at det blir holdt fortløpende orientert.*

Revisjon Midt-Norge beskriver i dette dokumentet hvordan man kan svare ut pkt 2 i listen over, det vil si hvordan en undersøkelse om Stjørdal kommunens internkontroll kan gjennomføres. Dokumentet er ment som et diskusjonsgrunnlag for kontrollutvalget i Stjørdal kommune. Undersøkelsen som beskrives kan gjennomføres i sin helhet, eller med tilpasninger.

3 OM INTERNKONTROLL

Kommunedirektøren skal i henhold til kommunelovens § 13-1 lede den samlede kommunale administrasjonen, med de unntak som følger av lover, og innenfor de instruksjer, retningslinjer eller pålegg kommunestyret gir.

I henhold til § 25-1 i kommuneloven skal kommuner og fylkeskommuner ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren er ansvarlig for internkontrollen. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Kommunedirektøren skal etter denne paragrafen:

- utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering.
- ha nødvendige rutiner og prosedyrer.
- avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik.
- dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig.
- evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

I henhold til § 25-2 skal kommunedirektøren rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året. Internkontrollen etter kommuneloven gjelder administrasjonens virksomhet. Det omfatter alt som er innenfor ansvarsområdet til kommunedirektøren. Sammenlignet med tidligere kommunelov gis det mer utfyllende bestemmelser om hensikt, innhold og omfang, men kravet er likevel forholdsvis overordnet.

Interkontrollen i en organisasjon har et grensesnitt mot virksomhetsstyring. Det finnes derfor svært mye litteratur på området. For offentlig sektor i Norge er det utarbeidet flere veiledere, deriblandt;

- Kommunaldepartementets veileder for internkontroll (2021)
([Veileder om kommunelovens internkontrollbestemmelser - regjeringen.no](#))
- «Orden i eget hus». Kommunedirektørens internkontroll.
([Kommunedirektørens-internkontroll-veileder-F41-web.pdf \(ks.no\)](#))
- Direktoratet for forvaltning og økonomistyrings (dfø) veiledning til internkontroll
([Veiledning til internkontroll | DFØ \(dfo.no\)](#))

4 METODE

Alle ledere i organisasjonen får tilsendt en spørreundersøkelse, der de blir bedt om å gradere påstander om virksomhetens internkontroll. Undersøkelsen består av ca 40 påstander. Graderingen som blir benyttet er fra 1-6. Alle graderinger må nødvendigvis ikke besvares. Informantene kan også legge til kommentarer i fritekstfelt.

Påstandene som blir benyttet er knyttet til kjennetegn på god internkontroll, eksempelvis;

- **Ledelsesforankret**

Ledelsen viser et tydelig engasjement og ansvar for styring og kontroll gjennom å prioritere ressurser, fastsette ambisjoner og rammer for internkontrollen. Ledelsen bidrar til å utvikle et godt styrings- og kontrollmiljø ved å gå foran som et godt eksempel.

- **Tydeliggjort ansvar, myndighet og roller**

Ansvar, myndighet og roller er tydelig definert slik at alle ledere og medarbeidere kjenner og forstår sine ansvars- og myndighetsområder. Det er tydelig "hvem" som har ansvaret for "hva" og "når".

- **Tilpasset virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet**

Omfang av og innretning på internkontrollen baseres på en vurdering av risiko og vesentlighet. I tillegg til virksomhetens egenart. Internkontrollen dimensjoneres utfra en vurdering av kost-nytte.

- **Integrert i virksomhetens styring, prosesser og aktiviteter**

Internkontrollen integreres i virksomhetens styring og drift og er i størst mulig grad innebygd i prosesser og aktiviteter.

- **Formalisert og dokumentert, tilgjengeliggjort og kommunisert**

Innretning på, omfang av og krav til utførelsen av internkontrollen er fastsatt. Dette skal være dokumentert, tilgjengeliggjort og kommunisert. Gjennomførte tiltak dokumenteres i nødvendig grad og på en måte som gjør det mulig å følge opp og etterprøve.

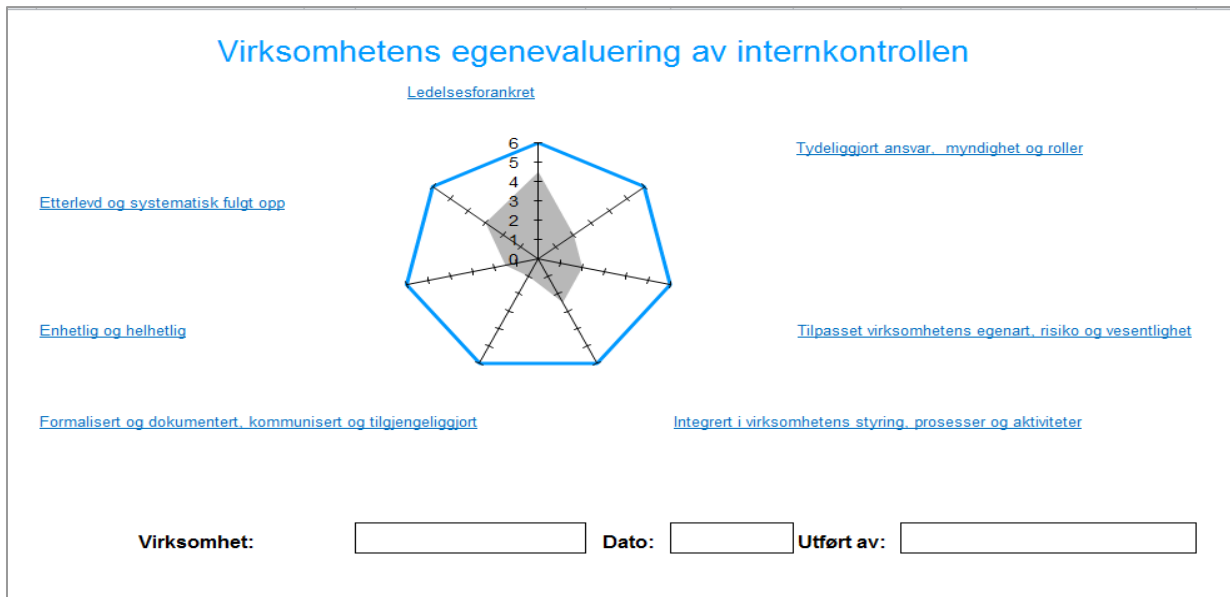
- **Enhetlig og helhetlig**

Internkontrollen standardiseres og har samme struktur og utforming på tvers av virksomheten der det er mulig (like ting gjøres likt). Internkontrollen på ulike områder og nivåer ses i sammenheng og utgjør en helhet.

- **Etterlevd og systematisk fulgt opp**

Fastsatt internkontroll blir etterlevd og systematisk fulgt opp, vedlikeholdt og videreutviklet slik at den gir ønsket effekt.

Graderingene som blir gjort summeres opp, og kan danne et bilde av statusen på internkontrollen til Stjørdal kommune. Bildet som blir gitt er en egenvurdering av organisasjonens internkontroll.

Figur 1 – Viser eksempel på bildefremvisning av en virksomhets egenvurdering av internkontroll.

Revisor vil ikke konkludere i denne undersøkelsen. Stjørdal kommune vurderer status på egen internkontroll.

5 TIMEFORBRUK

Revisjon Midt-Norge vil kunne gjennomføre undersøkelsen med et timeforbruk på om lag 200 timer.

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Status fremdrift forvaltningsrevisjon av grunnskolen i Stjørdal

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Stjørdal kommune

Møtedato

13.12.2024

Saknr

59/24

Saksbehandler Ola Lund Renolen**Arkivkode** FE-217, TI-&58**Arkivsaknr** 24/83 - 7**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge om å ta opp igjen arbeidet med forvaltningsrevisjonen av grunnskolen i Stjørdal med eventuelle justeringer etter kontrollutvalgets møte 13.12.24.

Vedlegg

241122_Brev til kontrollutvalget_Stjørdal.pdf

Saksopplysninger

Kontrollutvalget mottok et brev fra Revisjon Midt-Norge den 22. november 2024 om status på forvaltningsrevisjonen av grunnskolen i Stjørdal, som handler om klasseledelse og tilpasset opplæring. Kontrollutvalget godkjente prosjektplanen og bestilte revisjonen i sitt møte den 27. september 2024 (sak 32/24). Revisjonen skulle være ferdig 11. april 2025.

I brevet fra 22. november 2024 informerer Revisjon Midt-Norge om at arbeidet med revisjonen er satt på pause på grunn av et vedtak fra kommunestyret den 31. oktober (sak 125/24). Kommunestyret har vedtatt å starte en intern revisjon som overlapper med den forvaltningsrevisjonen kontrollutvalget bestilte. I brevet stiller revisjonen spørsmål ved om det er fornuftig å fortsette forvaltningsrevisjonen når administrasjonen allerede er i gang med en egen undersøkelse..

Vurdering

Sekretariatet ser at det kan stilles spørsmål ved at revisjonen og administrasjonen undersøker det samme tjenesteområdet tilnærmet samtidig. Men sekretariatet vil peke på at kontrollutvalget ifølge kommuneloven (§23-2) har ansvar for at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er ifølge lovverket kommunestyrets kontroll med administrasjonen. Kontrollformen er regulert i lover og forskrifter, som stiller krav til innholdet og til hvem som kan utføre den, en revisor.

Revisjonens arbeid for kontrollutvalget er en del av kommunestyrets kontroll med administrasjonen. Selv om kommunedirektøren undersøker forhold i egen organisasjon er han ikke, som en revisor, uavhengig.

Konklusjon

Kommunedirektørens interne undersøkelser er ikke revisjonsarbeid. Når kommunens revisor legger frem sine rapporter, er det som en uavhengig kontrollinstans. Det er blant annet dette som gir revisorens rapporter en helt annen status enn administrasjonens interne utredninger. Sekretariatet mener at kontrollutvalget derfor bør holde fast ved bestillingen, og at revisjonen bør gjennomføres som planlagt.

Revisjon Midt-Norge har bedt kontrollutvalget om en avklaring mellom de to bestillingene (vedtakene) før arbeidet eventuelt fortsetter. Sekretariatet anbefaler at kommunedirektøren, ordføreren og den ansvarlige for forvaltningsrevisjoner i Revisjon Midt-Norge inviteres til møtet den 13. desember 2024. Målet er å finne en felles forståelse for roller, ansvar og samarbeid.

Kontrollutvalget Stjørdal kommune
v/Konsek Trøndelag IKS**Forvaltningsrevisjon Grunnskolen i Stjørdal – klasseledelse og tilpasset opplæring**

Viser til kontrollutvalgets vedtak i sak 32/24 (27.9.24) og kommunestyrets vedtak i sak 125/2024 (31.10.24).

Revisjon Midt-Norge SA opplever at vedtakene overlapper hverandre i tema/problemstillinger, og at man løper risiko for at det utføres to parallelle oppdrag i kommunen. Revisor ber derfor om at kontrollutvalget tar initiativ til en dialog for nødvendige avklaringer mellom revisors oppdrag og kommunedirektørens oppdrag.

Bakgrunnen for at revisor henvender seg til kontrollutvalget (oppdragsgiver) er at vi opplever at ressursutnyttelsen hos administrasjonen og revisor ikke blir optimal. Det er en fare for at det blir utført dobbelt arbeid og at det medfører en unødvendig økt belastning på de kommunale tjenestene (skoler/PPT). Det er også en risiko for at det oppstår misforståelser i tjenestene omkring hvem som utfører hvilket oppdrag.

Inntil nødvendige avklaringer mellom oppdragene foreligger, så avventer revisor videre arbeid.

Med vennlig hilsen

Tor Arne Stubbe
Fagleder forvaltningsrevisjon

Direkte 98608070 eller tor-arne.stubbe@revisjonmidt norge.no

Avklaring av formalitetene om valg av revisjonsordning

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Stjørdal kommune	Møtedato 13.12.2024	Saknr 60/24
Saksbehandler Ola Lund Renolen		
Arkivkode FE-030, TI-&01		
Arkivsaknr 24/621 - 2		

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens rapport til orientering.

Vedlegg

Rapport til kontrollutvalget om revisjonstjenester

Saksopplysninger

I et brev datert 13. november til kontrollutvalget informerer kommunedirektøren om samarbeidsproblemer med Revisjon Midt-Norge. Han understreker at kommunen er kunde i denne saken, og at Stjørdal kommunes eierandel i revisjonsselskapet ikke er relevant.

Kommunedirektøren konkluderer med at kommunen er usikker på om Revisjon Midt-Norge er konkurransedyktig når det gjelder pris, tidsbruk og kvalitet. Han mener også at det er fornuftig å vurdere alle kommunale tjenester, både de som utføres internt og de som kjøpes inn, for å finne områder som kan effektiviseres.

Kommunedirektøren ber om at kontrollutvalget bidrar til at revisjonstjenestene kan settes ut på anbud i 2025.

Vurdering

Det er flere konkrete forhold i kommunedirektørens brev som kontrollutvalget ikke skal ta stilling til. Samarbeidsproblemer må partene selv løse. Kontrollutvalget er ikke en arena for slike diskusjoner.

Den viktigste problemstillingen i kommunedirektørens notat er spørsmålet om revisjonstjenestene skal ut på anbud. Sekretariatet viser til kommunelovens § 24, der det står at det er kommunestyret selv som avgjør om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i et interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med en annen revisor. Det står også at kommunestyret velger revisor selv etter innstilling fra kontrollutvalget.

Kontrollutvalget er pålagt å føre løpende kontroll av administrasjonen og all kommunal virksomhet på vegne av kommunestyret. Revisjon er kontrollutvalgets viktigste verktøy. Kontrollutvalget bestiller og behandler revisjonsrapporter før de sendes kommunestyret med forslag til vedtak.

I saker som er lagt til kontrollutvalget har det en såkalt innstillingsrett eller forslagsrett. Ingen andre, unntatt kommunestyret, kan utrede eller legge frem konkurrerende forslag til kontrollutvalgets innstilling eller forslag til vedtak.

Det betyr at når kontrollutvalget har innstillingsretten etter kommuneloven er andre folkevalgte organer (med unntak av kommunestyret) og kommunedirektøren, avskåret fra å utrede og gi innstilling i denne saken. Myndigheten er gitt til kontrollutvalget i lov og kan ikke legges til andre.

Kontrollutvalgets forslag til vedtak om valg av revisjonsordning og valg av revisor innenfor valgt revisjonsordning er eksempler på saker hvor kontrollutvalget har eksklusiv innstillings- eller forslagsrett.

Kontrollutvalget bestemmer selv om de vil starte en prosess for å utrede en anbudskonkurranse på revisjonstjenestene i Stjørdal kommune. Hvis kontrollutvalget ønsker dette, vil de først be sekretariatet om å utrede saken. Saken sendes til kommunestyret etter behandling i kontrollutvalget.

Når kommunestyret har valgt en revisjonsordning, går saken tilbake til kontrollutvalget for videre utredning og behandling. Kontrollutvalget vil da lage en ny sak med forslag til valg av revisor innenfor den valgte ordningen. Kommunestyret kan velge om de vil følge forslaget eller ikke.

Det er viktig å presisere at kun kommunestyret kan bestille utredninger og saker fra kontrollutvalget. Kommunedirektøren er avskåret fra å utrede eller gi innstilling i saker om valg av revisjonsordning og valg av revisor.

Konklusjon

Sekretariatet har ikke fanget opp andre signaler enn at kontrollutvalget er fornøyd med kvaliteten på revisjonsarbeidet. Samarbeidsproblemer bør løses mellom de involverte partene.

Kontrollutvalget må selv vurdere om det er behov for å utrede revisjonsordning eller valg av revisor.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget tar kommunedirektørens rapport til orientering, men ikke tar initiativ til å starte en prosess med å evaluere revisjonsordning. Kontrollutvalget forholder seg til eventuelle vedtak i kommunestyret.

Rapport til KU – Revisjon Midt Norge og behov for konkurranseutsetting av revisjonstjenestene

Det vises til uformelt møte mellom kommunedirektør og leder av Kontrollutvalget torsdag 17.10. kl 1400 om saken. Det vises også til det årlige kundemøte mellom revisjonen som leverandør og oss som kunde onsdag 16.10. kl 1200 hvor deltakere var undertegnede kommunedirektør og kommunalsjef Økonomi og digitalisering fra oss som kunde. Fra leverandøren deltok Monica Nordvik Larsen, Mathias Kirkerud og Mona Eggen. Referat fra dette møte foreligger ikke fordi revisjonen ikke har en rutine med å føre åpent omforent referat fra denne type kundemøter.

Innledning

Stjørdal kommune er i en situasjon hvor vi snur alle steiner for å effektivisere driften. Bare siden november i 2023 har vi kuttet om lag 60 mill og nær 70 årsverk. Det er gjennomført helt nødvendige prosesser som bygger på tydelige vedtak fra kommunestyret om at vi må igjen etablere en bærekraftig økonomi iht kommunelovens krav. Vi er i ferd med å få til dette nå etter et år med bl a særdeles sterkt fokus på kostnader.

Vi har hatt særmøter med flere leverandører og vi har reforhandlet avtaler i god dialog med flere av dem siste året. Det understrekes at dette er helt vanlig og høyst nødvendig og udramatisk å gjøre både i offentlig og privat virksomhet. Vi har uavhengig av den økonomiske situasjonen en policy at vi med jevne mellomrom går ut på anbud eller på annen måte gjør benchmark på eksterne og interne tjenester. Det er slik vi kan være nokså sikker på at vi har rett pris og kvalitet i forhold til markedet.

Samarbeidsforholdene

Det har det siste året bygget seg opp en situasjon hvor samarbeidet med revisjonen ikke er så bra som man kan forvente. Flere av våre ansatte og ledere har tatt opp denne bekymring i flere fora. Kommunedirektør har selv deltatt i flere samtaler sammen med kommunalsjef Roar Størset om saken som er tatt opp med revisjonen direkte og nå gjennom dette notatet til KU.

Ansatte viser til dårlig kommunikasjon hvor forskjellig virkelighetsforståelse oppfattes frustrerende og hemmende for arbeidet. Det er fra vår side bemerket at det i enkelte situasjoner benyttes en skjønnsutøvelse som man ikke kan forstå er nødvendig i forhold til lovens krav og forventninger om en viss smidighet og effektiv gjennomføring av arbeidet.

Vi kan også konkret nevne to forhold som vi mener er eksempler på, etter vår mening, rigid skjønnsutøvelse som medfører svært mye merarbeide både politisk og administrativt.

Et forhold gjelder eksplisitt vedtak på låneopptak. For å få til dette må endringsvedtak til budsjett inneholde oppdaterte budsjettskjema. I tillegg må nytt lånebeløp eksplisitt vedtas. Med en rekke endringsvedtak vil det være særs vanskelig i samme møte å sette opp både nye budsjettskjemaer og nytt lånebeløp. Vedtaket om endringer i investeringsbudsjettet mener vi er eksplisitt nok uten av både budsjettskjemaer og eksplisitt låneopptak trengs å endres i samme møte. Dette er godkjent praksis hos blant annet Kommunalbanken ved låneopptak.

Som et ledd i å tilpasse seg en mer rigid tolkning av kommuneloven har vi i budsjettbehandlingen de siste årene gitt beskjed til politisk ledelse om endringsvedtak i investeringsbudsjettet også må legges inn eksplisitt vedtak om låneopptak, men har ikke lyktes. Senest i behandlingen av budsjettet for 2024.

Det andre forholdet er etterlevelseskontroll hvor alle anleggsmidler skal settes opp manuelt i et regneark fra revisjon. Vi har gitt klart uttrykt på at dette er uhensiktsmessig all den tid vi må bruke på å sette opp alle vann- og avløpsledninger i kommunen. Det er ingen som kjøper eller overtar kommunale vann- og avløpsledninger. Selv om revisor fikk flere beskjeder om dette var høyst uhensiktsmessig, måtte fagansvarlig regnskap bruke mye unødvendig tid på en nytteløs oppgave.

Det er nå et klima mellom oss og leverandøren som dessverre gjør at vi vegrer oss for å spørre om råd fordi vi av erfaring ser at vi risikerer å få nummererte brev eller påpakninger i stedet for hjelp til å få ting på plass. Dette er en helt ny situasjon for oss.

Forholdene er tatt opp gjentatte ganger muntlig, senest i nevnte kundemøte 16. oktober hvor vi ba om at vår klage ble referatført i felles møtereferat. Vi respekterer at revisjonen ikke har en rutine for å skrive referater fra slike møter, men vi mener dette er uheldig og dette er tatt opp med KU i egen mail. Stjørdal kommune praktiserer åpenhet og omforente møtereferater med andre leverandører som har kundemøter med oss så fremt det ikke røper konkurransemessige forhold, noe som ikke er relevant her.

Konklusjon

Undertegnede har kommet til at det nå er helt nødvendig å anbudsutsette revisjonstjenestene i løpet første halvår 2025. Det er tid for å ta en grundig vurdering nå fordi vi er svært usikre på om dagens leverandør er konkurransedyktig målt mot markedet både på pris/ tidsbruk og kvalitet.

Kommunedirektør ber om at KU bidrar til at vi kan gå ut på tilbud med revisjonstjenestene i 2025, fordi kommunedirektør kan ikke forsvare den situasjonen vi er inne i nå. Dessverre er vi ikke fornøyd med vår leverandør, og det har vi varslet fra om nå. Vi er bekymret for at foreliggende situasjon vil medføre at kvaliteten på arbeidet forringes. Ansatte uttrykker misfornøydhet med at de ikke får brukt faget sitt til å gjøre en god og effektiv jobb, og dette må vi komme ut av så snart som mulig.

Også egneide leverandører må fra tid til annen vise at de er konkurransedyktige i markedet fordi her er det vår rolle som kunde som er relevant. Vi er og skal være en krevende kunde generelt og dette dreier seg ikke om Stjørdal kommune sin rolle som medeier i revisjonsselskapet. Det er viktig å se forskjellen her på rollen som kunde og rollen som eier. I denne saken er vi kunde.

En anbudsrunde vil i seg selv skjerpe konkurransen i markedet og forsikre oss om at vi har eller får gode og kostnadseffektive revisjonstjenester. Der vil dagens leverandør kunne melde seg på konkurransen og eventuelt vise at de er det riktige valget for oss videre.

Stjørdal, 13. november 2024

Med vennlig hilsen

Tor Jakob Reitan
Kommunedirektør

Roar Størset
Kommunalsjef økonomi og digitalisering

Opplæring av kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Stjørdal kommune

Møtedato

13.12.2024

Saknr

61/24

Saksbehandler Ola Lund Renolen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/623 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Vedlegg

10 anbefalinger til folkevalgtes involvering i kommunale budsjettprosesser.pdf

Styret følger ikke alltid opp ansvaret sitt.pdf

Bernt svarer - Ordfører bør ikke delta i offentlig debatt der hen er inhabil.pdf

Bernt svarer - – Vi verken har eller bør ha rettslige regler om stillingsvern og krav til arbeidsmiljø for politiske ledere.pdf

Bernt svarer - habilitetsreglene gjelder ved alle typer saksbehandling i kommunestyret.pdf

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått følgende dokumenter som en del av sin opplæring:

- 10 anbefalinger til folkevalgtes involvering i kommunale budsjettprosesser.
- Styret følger ikke alltid opp ansvaret sitt.
- Ordfører bør ikke delta i offentlige debatter der hen er inhabil.
- Vi verken har eller bør ha rettslige regler om stillingsvern og krav til arbeidsmiljø for politiske ledere.
- Habilitetsreglene gjelder ved alle typer saksbehandling i kommunestyret.

10 anbefalinger til folkevalgtes involvering i kommunale budsjettprosesser

Publisert på NKRF sin nettside 02.10.2024

Telemarksforskning har, på oppdrag fra KS FoU, utredet status for folkevalgtes involvering i kommunale budsjett- og økonomiplanprosesser.

Rapporten belyser spørsmål som: Hvordan kan budsjettprosesser legges opp for å sikre bred deltakelse, bedre eierskap og engasjement? Hvordan sikre større lokalpolitisk handlingsrom og innflytelse?

Utredningen baserer seg på en spørreundersøkelse til alle kommunestyrerepresentanter og kommunedirektører i et representativt utvalg av landets kommuner (125 av 357). Videre er det gjennomført intervjuer i seks utvalgte casekommuner med varierende deltakelse og tilfredshet med budsjett- og økonomiplanprosesser.

Blant kommunestyrerepresentantene er det et klart flertall (64 prosent) som mener at det hadde vært en fordel om politikerne hadde hatt sterkere styring med budsjettprosessene.

En betydelig andel (40 prosent) mener også at de ikke har god anledning til å legge føringer for arbeidet med årsbudsjettet i sin kommune.

Et generelt funn er at politikerne ønsker et forutsigbart årshjul for behandling av budsjettsaker. Det inkluderer gode rutiner for oppfølging av budsjettarbeidet gjennom året, og at det er satt av nok tid til behandling av budsjett- og økonomisaker.

Et forutsigbart årshjul med tidlig politisk involvering synes å være en forutsetning for at politikerne skal kunne ta sterkere eierskap og styring med budsjettprosessene. Tidlig involvering av politikerne gir muligheter for å gi føringer og komme med innspill underveis i prosessene. De som er involvert i budsjettprosessene i første og andre kvartal, er mer fornøyd med budsjettprosessene enn de som blir involvert senere.

Et forutsigbart årshjul med tidlig politisk involvering synes å være en forutsetning for at politikerne skal kunne ta sterkere eierskap og styring med budsjettprosessene.

Det er også verdt å merke seg at tilfredsheten med budsjettprosessene er stor i de kommunene hvor kommunestyrerepresentantene opplever av kommuneplanen gir gode føringer for arbeidet med både økonomiplan og årsbudsjett. Dette indikerer at disse kommunene har helhetlige, strategiske prosesser som ramme for arbeid med økonomiplaner og budsjetter. Mye tyder også på at gode budsjettprosesser gir grunnlag for bedre økonomisk styring av kommunen, større sannsynlighet for bedre økonomisk resultat og at man dermed også har lettere for å identifisere og skape et økonomisk handlingsrom.

Rundt 80 prosent av kommunestyrerepresentantene peker på et behov for bedre opplæring knyttet til budsjett- og økonomiplanprosesser. Spesielt for nye som kommer inn i politikken, er det behov for grunnleggende opplæring i kommunal økonomi og styring, kommunale ansvarsområder, rolleavklaring mellom politikk og administrasjon, hvordan prosesser bør foregå og hvordan politikerne og administrasjon kan samhandle godt.

Gjennom folkevalgtprogrammet kan man ha sterkere fokus på grunnleggende opplæring i kommuneøkonomi og budsjettprosesser, og hvordan politikerrollen kan og bør utøves gjennom budsjettprosessene.

Gjennom folkevalgtprogrammet kan man ha sterkere fokus på grunnleggende opplæring i kommuneøkonomi og budsjettprosesser, og hvordan politikerrollen kan og bør utøves gjennom budsjettprosessene.

Telemarksforskning anbefaler at de involverte gjennom folkevalgtprogrammet synliggjør gode grep og eksempler for å lykkes med budsjettprosessene. Det viktigste er sannsynligvis at budsjettprosessene blir lagt opp på en slik måte at kommunestyrerepresentantene har god dialog med administrasjonen, at de involverte er enig om hvilke prosesser som skal gjennomføres, og hva som er formålet med ulike aktiviteter og møtepunkter gjennom året. Det innebærer at politikerne må involveres tidlig i prosessen, noe som gir mer forutsigbarhet for budsjettprosessene.

- **Se også opptak av KS-webinaret:** [Folkevalgte trenger mer kunnskap og tidligere involvering i budsjettplanprosessen](#) (YouTube - starter i nytt vindu)

Rapporten gir **10 anbefalinger** for å sikre gode budsjettprosesser og politisk styring og eierskap til prosessene:

1. Sørg for tidlig medvirkning i prosessen
2. Utarbeid et årshjul for politisk behandling av budsjett- og økonomisaker
3. Sørg for en tydelig avklaring av hva som er administrasjonenes og politikernes roller og oppgaver, og hvordan man ønsker at samhandlingen skal foregå
4. Avklar hvordan økonomisk rammestyring skal foregå politisk, og hva slags rapporteringsrutiner man skal ha for å følge opp budsjettet gjennom året
5. Sørg for oppdaterte kommunale planer, og synliggjør hvordan årsbudsjettet understøtter viktige føringer i kommunens planverk
6. Arranger en dialogkonferanse innen utgangen av april for å skape en omforent forståelse av kommunens utfordringsbilde
7. Kombiner gjerne dialogkonferanse med folkevalgtopplæring om et relevant tema
8. Arranger en rammekonferanse i juni i etterkant av at kommuneproposisjonen og revidert statsbudsjett er lagt fram
9. Avklar budsjettrelaterte saker med formannskapet ut over høsten i forkant av at kommunedirektøren offentliggjør og legger fram sitt salderte budsjett
10. Kommunens administrasjon bør stille kompetanse og ressurser til rådighet for å gi faglig støtte i partigruppenes behandling av kommunedirektørens budsjettforslag

Videre peker rapporten på konkrete opplæringsbehov og anbefalinger knyttet til det.

Kilde: Telemarksforskning

<https://www.telemarksforskning.no/10-anbefalinger-til-folkevalgtes-involvering-i-kommunale-budsjettprosesser/>

Rolleavklaring mellom styret, administrasjonen og eier – Styret følger ikke alltid opp ansvaret sitt

Den 9.–10. oktober deltok Sunniva Tusvik Sæter på styrekurs i regi av Samfunnsbedriftene. Foto: Revisjon Midt-Norge SA

Skrevet av: **Nicolay Biørn-Lian** | Publisert: **14. oktober 2024**

– Vi kommer gjerne inn når det har skjedd noe i selskapet som politikerne ønsker å se nærmere på. Ofte ser vi at styret har jobbet etter uklare retningslinjer. Det sier forvaltningsrevisor Sunniva Tusvik Sæter.

Gjennom sitt virke i Revisjon Midt-Norge SA har Sæter sett mange av utfordringene som kan dukke opp. Mye skyldes en manglende forståelse av hvordan ansvaret deles mellom styret, administrasjon og eier.

– Det er viktig å forstå disse skillene, og at alle skjønner sin rolle. Det er like viktig for de som står for den daglige driften som det er for styret og de folkevalgte, sier Sæter.

Den 9.–10. oktober deltok hun på styrekurs (se faktaboks) i regi av Samfunnsbedriftene.

– Jeg opplevde at kursene var relevante uansett hvilken «side» man sitter på. For alle må kjenne sitt ansvarsområde. Og her var kursdeltagerne i samme båt. Et fellestrekk er at det ligger andre ting enn rent kommersielle hensyn til grunn for driften.

Som samvirkeforetak med hele 53 kommuner og Trøndelag fylkeskommune på eiersiden, dekker Revisjon Midt-Norge SA nesten hele Trøndelag, deler av Helgeland og de øverste kommunene i Innlandet.

Hovedkontoret på Steinkjer utgjør navet for et betydelig revisjonsmiljø. Men foretaket har kontorer på ulike steder i regionen som de dekker.

Ofte får de oppdrag når det har skjedd noe i et offentlig eid selskap som politikerne vil undersøke nærmere. Flere ganger har de kritisert et styre i sluttrapporten som de skriver. For det er ikke alle styrer som følger opp ansvaret sitt.

Styrets fullmakter

– Da spør vi alltid: Hva slags fullmakt har styret hatt? Ofte viser det seg ofte at eier ikke har gitt tydelige nok føringer, eller at hverken styret eller eier har skjønt sine roller og plikter.

Derfor vil ikke Sæter være med på at det bare er styremedlemmenes feil, selv om de sitter med ansvaret. Man må begynne med å se på hvordan styret settes sammen.

– Med folkevalgte som eiere er det avgjørende at man har gode prosesser for å velge styremedlemmer som har den kompetansen selskapet trenger.

– Ofte har ikke de folkevalgte selv fått så god opplæring. Og om de velger styre ut fra andre hensyn enn kompetanse, så kan selskapet sitte igjen med et svakt styre som ikke er tilpasset selskapets behov.

Da er terskelen ofte ganske høy for å gjøre noe. For eierkommunene har ikke så mye annen makt enn muligheten til å kaste styret, mener Sæter.

Styringslinjene må følges

– Som eier er kommunene heller ikke alltid rigget til å forstå styringslinjene. Det kan skape uheldige situasjoner. Sett at det er ti eierkommuner, og at en folkevalgt tar kontakt med en enkeltansatt i selskapet.

– Da er ikke styringslinjene fulgt. Og det kan både skape usikkerhet i organisasjonen og misnøye hos andre eierkommuner. Så det er veldig viktig at eierne er klar over dette, og at administrasjonen vet hvem man skal gi info til når.

Sæter synes at både stoffet og de ulike problemstillingene som kan oppstå, ble fremstilt på en forståelig måte på de to kursene. Og at det var mange gode eksempler.

– Det var også nyttig å være fysisk til stede og ikke ta det over nettet. Jeg satt mellom en daglig leder i et selskap og et styremedlem i et annet selskap. Det ga en klar merverdi å kunne drøfte problemstillingene sammen.

Gjelder for alle tjenester

Prinsippene som man går gjennom, er viktige for alle bransjer. De gjelder både for mer «synlige» tjenester som renovasjon, og for mer «usynlige» tjenester som revisjon.

Og uansett hvordan man vrir og vender på det, så har styret et betydelig ansvar. Det er også mye de kan stilles til personlig ansvar for.

– Jeg skal hjem og anbefale til vårt styre og daglige ledere å delta på et slikt kurs. Det er viktig at man alltid har søkelyset på dette, ikke minst i forbindelse med valg.

For en god rolleavklaring er på en måte grunnmuren. Det er noe av det som må være på plass for at et kommunalt selskap skal nå målet: å sikre gode tjenester til rett pris.

Bernt svarer: – Ordfører bør ikke delta i offentlig debatt der hen er inhabil

Kan ordføreren delta i offentlig debatt om saker der han har private interesser?

Kommunal rapport 4.11.24

SPØRSMÅL: I en sak vedrørende stenging av en lakseelv i kommunen fratrådte ordføreren, som grunneier, all politisk behandling, og overlot dette til varaordføreren. Han engasjerte seg imidlertid i den offentlige debatt om saken og støttet et opprop rettet til nasjonale myndigheter, der ett av punktene som var nevnt i oppropet var behovet for kompensasjon til de som er berørt, altså herunder grunneierne.

Ordføreren har også engasjert seg i en sak om utvidelse av en nasjonalpark i området, både ved underskrift på opprop mot dette, og ved deltakelse i folkemøte. Er noe av dette i strid med reglene om inhabilitet i forvaltningsloven og kommuneloven?

SVAR: Inhabilitet er ikke spørsmål om generelle egenskaper ved en tilsatt eller folkevalgt, men om denne skal kunne medvirke ved konkrete avgjørelser på kommunens vegne. Inhabilitet oppstår etter bestemmelsene i [forvaltningsloven § 6](#) første avsnitt der den det gjelder har en sterk personlig – privat – interesse i utfallet av saken, eller en særlig nær tilknytning til noen som har en slik interesse i saken.

I tillegg har vi en regel i bestemmelsens andre avsnitt om inhabilitet «når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet».

Inhabilitetsreglene gjelder ikke bare når det treffes vedtak av kommunen, men også der ordføreren opptre på vegne av kommunen i en forhandlingssituasjon, eller overfor andre offentlige myndigheter som skal eller kan treffe vedtak i en sak.

Inhabilitetsreglene setter ikke i seg selv grenser for en folkevalgts adgang til å gi uttrykk for sitt syn på en sak i offentlig debatt eller i henvendelse eller innspill til kommunen, heller ikke saker som senere vil kunne komme til behandling der. Avgjørende for habiliteten er fortsatt grunnlaget for dette engasjementet, om ordføreren har slike personlige – private – interesser i saken at han var inhabil allerede av den grunn, eller om de utspillene han kommer med, er begrunnet i politiske, samfunnsmessige eller etiske hensyn.

En folkevalgt blir ikke inhabil av å ha eller gi uttrykk for standpunkter forut for saksbehandlingen. Det er helt legitimt å delta i den offentlige debatt om en sak før det skal treffes vedtak. Dette gjelder også for folkevalgt som er inhabil på grunn av personlige forhold. Også den som har private egeninteresser i en sak, kan delta i debatten om denne. Men da er det dels juridiske, og i tillegg klare etiske krav, om at man opplyser om sin egeninteresse i saken når man deltar i debatten. Dette gjelder særlig for den sitter i en ledende posisjon, som saksbehandler eller folkevalgt.

Og for en ordfører må regelen være at hen må unngå å opptre i offentlig debatt i saker der hen er inhabil, selv om det ikke skal treffes vedtak. Når ordfører taler, er det ikke til å unngå at det vil bli oppfattet som noe som sies i egenskap av leder av kommunaldemokratiet.

Selv om vi ikke har noen rettsregler om akkurat dette, må det oppfattes som både politisk og etisk sterkt kritikkverdigg.

Bernt svarer: – Vi verken har eller bør ha rettslige regler om stillingsvern og krav til arbeidsmiljø for politiske ledere

Kan man varsle mot ordføreren eller andre folkevalgte?

Kommunal rapport 30.09.2024

SPØRSMÅL: Vi hører stadig om saker om «varsling» mot ordførere, andre folkevalgte og ledere i partier. Hva betyr dette, og hvilke rettsregler har om slike saker?

SVAR: I utgangspunktet betyr jo «varsling» bare at man gir beskjed om at man mener noe er farlig eller uheldig. Varsle kan vi alle, til den vi vil og om det vi vil.

Et juridisk begrep ble dette derimot først da vi i 2006 fikk et eget [kapittel 2A i arbeidsmiljøloven](#), om «rett til å varsle om kritikkverdige forhold», og om vern for varslere mot gjengjeldelse fordi de har varslet.

Senere har reglene om dette blitt bygget ut til et ganske omfattende regelsett som kan være krevende både å forstå og å praktisere. Vi ser nå at det også er ganske mye usikkerhet om når og hvor disse reglene gjelder. Det bærende hovedprinsippet for bestemmelsene om varslervern etter loven er fastslått i [§ 2A-1](#): «Arbeidstaker har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i arbeidsgivers virksomhet». «Kritikkverdige forhold» er her forhold som er i strid med rettsregler, skriftlige etiske retningslinjer i virksomheten eller etiske normer som det er bred tilslutning til i samfunnet, herunder «myndighetsmisbruk» og «uforsvarlig arbeidsmiljø».

Dette er problemstillinger som kan være aktuelle ikke bare for tilsatte i kommunen, men også for folkevalgte og i politiske partier.

De tre grunnleggende spørsmålene er så hvilke typer «virksomhet» som loven gjelder for, hvem som er «arbeidstaker», og hvem som «arbeidsgiver». Virkeområdet for lovens regler fremgår av at dette er en «Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.» Loven gjelder etter [§ 1–2 nr. 1](#) «for virksomhet som sysselsetter arbeidstaker, med mindre annet er uttrykkelig fastsatt i loven». Her det rimelig klart at en folkevalgt verken er «arbeidstaker» eller «arbeidsgiver» etter arbeidsmiljøloven.

Folkevalgte er definert, i [kommuneloven § 5–1](#) fjerde avsnitt, som alle medlemmer av folkevalgte organer, noe som blant annet omfatter ordfører, som blant annet er medlem av kommunestyret, og medlemmer og leder av kommuneråd under parlamentarisk styringsform. Disse er ikke «arbeidstakere» etter arbeidsmiljøloven.

Dette gjelder også ordfører og andre folkevalgte som mottar godtgjøring for sine verv, også om de har vervet som hovedbeskjeftigelse. Vervet som folkevalgt er personlig, og den folkevalgte er ikke underlagt noen form for rettslig bindende styrings- og instruksjonsmyndighet, verken fra egen partigruppe og ledelsen av denne, eller fra kommunestyret eller fra kommunedirektøren. Det betyr at folkevalgte ikke har noen rett til å varsle etter reglene i arbeidsmiljøloven. De er heller ikke rette adressat for slike varsler fra andre folkevalgte eller tilsatte i kommunen.

Adressat for varsel er etter [§ 2A-2](#) «arbeidsgiver eller representant for arbeidsgiver», og de folkevalgte er altså ikke i noe tilsettingsforhold der de har en arbeidsgiver som kan varsles eller være gjenstand for varsel.

De folkevalgtes kanal for varsling om ulovlige, uetiske eller uforsvarlige forhold i kommunen vil måtte være innspill til ansvarlige folkevalgte organer eller tilsynsmyndigheter, eller utspill i den alminnelige offentlige debatt. Varsel etter arbeidsmiljøloven må altså gjelde forhold knyttet til varslersens tilsettingsforhold; «til arbeidsgiver eller representant for arbeidsgiver». Også folkevalgte og andre som ikke er tilsatt i kommunen, kan ta initiativ hvis det foreligger rettslig eller etisk problematiske forhold, men det må da behandles som personlige eller politiske innspill til kommunens ledelse eller tilsynsmyndigheter, ikke som varsling etter arbeidsmiljøloven.

Varsel må altså her komme fra tilsatte i kommunen. Adressat for dette er i siste instans kommunedirektøren, som etter [kommuneloven § 13-1](#) første avsnitt «skal være leder av kommunens og fylkeskommunens administrasjon», og som etter siste avsnitt her selv «har det løpende personalansvaret for den enkelte». Unntak fra dette er bare varsel som helt eller delvis er rettet mot kommunedirektøren. Da vil hen være inhabil, og ansvaret for behandlingen av varslene vil ligge hos kommunestyret, som er tilsettingsmyndighet for kommunedirektøren etter første avsnitt.

Partigrupper i kommunestyret er ikke arbeidsgiver for sine medlemmer, heller ikke om de mottar godtgjøring eller andre fordeler fra gruppen. Hvis det derimot er tilsatt, og ikke bare valgt, en sekretær eller lignende for partigruppen, med definerte administrative oppgaver, vil hen kunne bli ansett som tilsatt. Men da må det være på det rene hvem som er arbeidsgiver i dette forholdet. Den som defineres som arbeidsgiver vil være adressat for varsel om ulovlige eller uforsvarlige forhold når det gjelder disse administrative funksjonene, men aldri om det politiske innhold av virksomheten. Politiske partier kan være organisert på ulike måter på det lokale plan.

Arbeidsmiljøloven vil klart nok gjelde for den tilsatte administrasjon, problemer kan oppstå først og fremst når det gjelder status og rolle til den øverste valgte ledelse; leder, nestledere og valgt sekretær. Her er det ikke naturlig å se disse vervene som tilsettingsforhold som går inn under arbeidsmiljølovens regler.

Det er tale om tillitsverv uten annen stillingsbeskyttelse enn det som følger av partiets egne regler om valg og utskifting av dem som sitter i slike verv. Det betyr at arbeidsmiljølovens regler om varslervern ikke kan brukes, og at varslere om og kritikk av arbeids- og samarbeidsforholdene for dette ledersjiktet, må behandles og vurderes etter partiets egne regler om akkurat dette.

Vi verken har eller bør ha rettslige regler om stillingsvern og krav til arbeidsmiljø for politiske ledere. Vi nøye oss med å forholde oss til etiske og politiske krav til ryddige organisatoriske forhold og troverdige beslutninger. Her er det lite rom for advokater og dommere.

Bernt svarer: – Habilitetsreglene gjelder ved alle typer saksbehandling i kommunestyret

Kan en inhabil ordfører skrive saksframlegg til kommunestyret, når kommunestyret bare skal komme med en henstilling?

Kommunal rapport 18.11.2024

SPØRSMÅL: Under behandling av en sak i kommunestyret om parkering i kommunens sentrum tok ett av medlemmene opp spørsmålet om ordførerens habilitet. Det ble vist til at ved tidligere behandling av samme saksforhold hadde formannskapet lagt til grunn at ordføreren var inhabil. Begrunnelsen for dette var at ordførers ektefelle hadde eierinteresser i et lokalt eiendomsselskap som har private parkeringsplasser i kommunens sentrum, og som også hadde etablert et lokalt parkeringsselskap i kommunen.

Til møtet i kommunestyret hadde ordfører skrevet en uttalelse med forslag til vedtak i saken. Det ble her foreslått at kommunestyret henstilte til alle private grunneiere i kommunens sentrum at man planlegger videre i samarbeid med kommunen for en felles parkeringspolitikk, basert på prinsipper som kommunen tidligere hadde vedtatt, og ba om at kommunedirektøren tok initiativ til en dialog med grunneierne om dette.

Ordføreren fremholdt at dette var en sak der ikke skulle treffes noe realitetsvedtak, men bare en oppfordring til private aktører om samarbeide med kommunen om gjennomføringen av en vedtatt parkeringspolitikk, og til kommunedirektøren om å følge opp dette. Og i alle fall måtte ordføreren kunne skrive et slikt innlegg der hen oppfordret til lojalitet og samarbeid.

Var ordføreren på denne bakgrunn inhabil ved behandlingen av saken i kommunestyret, og også til å utarbeide og legge fram et slikt vedtak i kommunestyret?

SVAR: En uttalelse av den typen det er tale om, her, vil ikke i seg selv skape inhabilitet. Utgangspunktet er at ordfører kan, på linje med andre folkevalgte, engasjere seg i eller uttale seg om saker som er eller kan komme til å bli gjenstand for kommunal saksbehandling, uten å bli inhabil, så lenge hen ikke har personlige – private – interesser i saken, slik at hen av denne grunn er inhabil. Deltakelse i offentlig debatt om et saksforhold skaper ikke i seg selv inhabilitet for en folkevalgt.

Men hvis en ordfører er inhabil av andre grunner, må hen han avstå fra alle typer medvirkning i kommunestyrets saksbehandling av denne saken. Den som er inhabil, er det på alle trinn ved behandlingen av en sak der det skal eller kan treffes en «avgjørelse». Og habilitetsreglene gjelder ved alle typer saksbehandling i kommunestyret. De gjelder også der det bare vedtas meningsytringer eller oppfordringer, og i rene orienterings- og referatsaker. Hvis ordfører var inhabil i sak om parkeringsordningen i kommunen, var det derfor et brudd på inhabilitetsreglene både at hen deltok ved behandlingen av denne saken i kommunestyret, og at hen som ordfører utarbeidet og la fram forslag til et vedtak i saken.

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Stjørdal kommune

Møtedato

13.12.2024

Saknr

62/24

Saksbehandler Ola Lund Renolen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/623 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Formålet med denne saken er å gi medlemmene i utvalget mulighet til å diskutere og komme med forslag til saker som kontrollutvalget kan ta opp, eller som kan utredes til et fremtidig møte. Medlemmene kan foreslå saker til diskusjon under dette punktet på møtet. Medlemmene oppfordres til å si fra i starten av møtet dersom de har noe å ta opp.

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Stjørdal kommune

Møtedato

13.12.2024

Saknr

63/24

Saksbehandler Ola Lund Renolen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/623 - 4

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 13.12.2024, godkjennes.

Saksopplysninger

Protokollen fra dagens møte vil bli gjennomgått for godkjenning i møtet.